

ویراستاران:

دیوید فورگاکس و جفری نوول-اسمیت

برگزیده‌ی نوشته‌های فرهنگی

آنتونیو گرامشی

ترجمه‌ی

احمد شایگان، محمود متحد

سمن رتضوی، اکبر معصومیگی

بیروزه مهاجر

This is a Persian translation of
Antonio Gramsci
Selections from Cultural Writings
Edited by David Forgacs and Geoffrey Nowell-Smith
Translated into English by William Boelhower
ElecBook, London, 1999
Translated by Ahmad Shāyegān and et al.
Āgāh Publishing House, Tehrān, 2017

سرشناسه: گرامشی، آنتونیو، ۱۸۹۱-۱۹۳۷ م. Gramsci, Antonio
عنوان و نام پدیدآور: برگزیده‌ی نوشته‌های فرهنگی آنتونیو گرامشی / ویراستاران دیوید فورگاکس،
جفری نول-اسمیت؛ ترجمه‌ی احمد شایگان... [و دیگران]
مشخصات نشر: تهران: آگاه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۵۹۱ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک: 978-964-416-378-4

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
دانش: ترجمه‌ی احمد شایگان، محمود متحد، حسن مرتضوی، اکبر معصوم‌بیگی، فیروزه مهاجر
یادداشت: عنوان اصلی: Selections from Cultural Writings, 1985
موضوع: ادبیات ایتالیایی — تاریخ و نقد
موضوع: Italian literature -- History and criticism
صنوع: ایتالیا — تمدن (Italy -- Civilization)
شناسه‌ی افزوده: فورگاکس، دیوید، ۱۹۵۲ - Forgacs, David
شناسه‌ی نول-اسمیت، جفری، Nowell-Smith, Geoffrey
شناسه‌ی او وده: شایگان، احمد، ۱۳۱۶-۱۳۹۰، مترجم
رشته‌ی نگاره: ۱۳۹۶ ب.۴/۳۹، PQ۴۰۳۹
ه‌بند: یویی: ۸۵۰/۹
شناسه‌ی کتابشناسی ملی: ۴۵۸۴۲۵۲

برگزیده‌ی نوشته‌های فرهنگی آنتونیو گرامشی

ویراستاران: دیوید فورگاکس، جفری نول-اسمیت
ترجمه‌ی احمد شایگان، محمود متحد، حسن مرتضوی، اکبر معصوم‌بیگی، فیروزه مهاجر
چاپ یکم ترجمه‌ی فارسی: بهار ۱۳۹۶، آماده‌سازی و نظارت بر چاپ: انتشار آگاه
(حروف‌نگاری: سعید شبستری، ویرایش: غلامحسین دهقانی، نمونه‌سوانی: مرهم‌الحمیدین)
طراح جلد: محمودرضا لطیفی
چاپ و صحافی: فرهنگ‌بان
شمارگان: ۵۵۰ نسخه
همه‌ی حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

انتشارات آگاه

خیابان انقلاب، بین اردیبهشت و ۱۲ فروردین، شماره‌ی ۱۳۴۰
تلفن: ۶۶۴۶۷۳۲۳، فکس: ۶۶۴۶۰۹۳۲

فروش اینترنتی: www.agahbookshop.ir

قیمت: ۴۰,۰۰۰ تومان

فهرست

- یادداشت ناشر متن انگلیسی (ترجمه‌ی حسن مرتضوی) ۱۵
 کوتاه‌نوشته، آثار نقل شده ۲۱
 مقدمه‌ی عمومی (ترجمه‌ی حسن مرتضوی) ۲۳

بخش یکم: فرهنگ پرولتاریایی

(ترجمه‌ی احمد شایگان)

- مقدمه ۴۵
 سیاست و فرهنگ ۵۲
 ۱. برای یک انجمن فرهنگی ۵۲
 ۲. نوع دوستی، حسن نیت و سازمان ۵۶
 ۳. زبان واحد و اسپرانتو ۵۹
 ۴. فرهنگ و مبارزه‌ی طبقاتی ۶۶
 ۵. رمان‌های دنباله‌دار ۷۰
 ۶. [هنر] ۷۳
 ۷. مسئله‌ی تحصیل و مدرسه ۷۶
 ۸. [مسائل فرهنگ] ۷۸
 ۹. هنر حزبی ۸۲

- فوتوریسم ۸۵
 ۱۰. فوتوریست‌ها ۸۵
 ۱۱. مارینتی، یک انقلابی ۸۹
 ۱۲. [نامه‌ای به تروتسکی درباره‌ی فوتوریسم] ۹۳

نقد تئاتر

- ۹۷ ۱۳. تئاتر و سینما
۹۷ ۱۴. صنعت تئاتر [۱]
۹۹ ۱۵. صنعت تئاتر [۲]
۱۰۲ ۱۶. باز هم برادران کیارلا
۱۰۵ ۱۷. صنعت تئاتر [۳]
۱۰۸ ۱۸. ادامه‌ی زندگی
۱۱۱ ۱۹. ونقض‌ها
۱۱۳ ۲۰. اماگراماتیکا
۱۱۵ ۲۱. حلاتر ملاک‌ها (نمایش خانه‌ی عروسک ایسن در سالن کارینیانو)
۱۱۷ ۲۲. به من اشاره‌ی نورزا، اثر فراکارولی، در کارینیانو
۱۲۰ ۲۳. آنفیس، اثر اندریوت، در کارینیانو
۱۲۳ ۲۴. فکرکن، جاکومبو، اثر پیراندلو، در آلفیری
۱۲۶ ۲۵. لیولا، اثر پیراندلو، در آلفیری
۱۲۸ ۲۶. حق با توست (اگر این طور فکر می‌کنی)، اثر پیراندلو، در کارینیانو
۱۳۱ ۲۷. لذت صداقت، اثر پیراندلو، در کارینیانو
۱۳۳ ۲۸. قواعد بازی، اثر پیراندلو، در کارینیانو
۱۳۵ ۲۹. دلیل دیگران، اثر پیراندلو، در کارینیانو
۱۳۷

بخش دوم: مسائل نقد

(ترجمه‌ی اکبر معصوم‌بیگی)

مقدمه

- ۱۴۱ ۱. بازگشت به دسانکتیس
۱۴۸ ۲. هنر و مبارزه برای تمدنی نو
۱۵۰ ۳. هنر و فرهنگ
۱۵۸ ۴. آدلچی باراتونو
۱۵۹ ۵. نقد ادبی. [پل نیزان]
۱۶۰ ۶. بنا کردن یک عصر
۱۶۴

- ۱۶۶ ۷. کروچه و نقد ادبی
- ۱۶۷ ۸. تاریخ اخلاقی-سیاسی
- ۱۷۱ ۹. [هنر آموزشی]
- ۱۷۳ ۱۰. ملاک های نقد ادبی
- ۱۷۵ ۱۱. به سوی ادبیات (هنر) نواز رهگذر فرهنگ نو
- ۱۷۷ ۱۲. [فردگرایی و هنر]
- ۱۷۹ ۱۳. ملاک های روش
- ۱۸۳ ۱۴. [آخرش نویسنده]
- ۱۸۵ ۱۵. ورگی های غیرملی-مردمی ادبیات ایتالیا: [«محتواگرایی» و «زیبایی»]
- ۱۸۹ ۱۶. [زیبان های -رها]
- ۱۹۲ ۱۷. واژه سازی
- ۱۹۴ ۱۸. صداقت (یا خودجوش) و انشساط
- ۱۹۷ ۱۹. مضمون های فرهنگی: «نقل قول» [۱]
- ۲۰۰ ۲۰. ادبیات عامه پسند: [عقل گرایی (۲)]
- ۲۰۱ ۲۱. ادبیات عامه پسند: [عقل گرایی (۳)]
- ۲۰۲ ۲۲. ادبیات عامه پسند: [«ادبیات کارکردی»]
- ۲۰۴ ۲۳. معماری نو
- ۲۰۵ ۲۴. توجیه خودزندگی نامه [۱]
- ۲۰۶ ۲۵. توجیه خودزندگی نامه [۲]
- ۲۰۷ ۲۶. پاره ای از ملاک های داوری ادبی
- ۲۰۸ ۲۷. ملاک های روش شناختی

بخش سوم: پیراندِلُو

(ترجمه ی فیروزه مهاجر)

۲۱۳

۲۱۶

مقدمه

۱. اخلاف پدربرشانی: پیراندِلُو

۲. ادبیات ایتالیا: پیراندِلُو

۳. تاثیر پیراندِلُو [۱]

۴. تاثیر پیراندِلُو [۲]

بخش چهارم: زبان، زبان‌شناسی و فرهنگ عامه

(ترجمه‌ی فیروزه مهاجر)

مقدمه

۱. مسئله‌ی زبان و روشن‌فکران ایتالیایی

۲. آریچ، و. کرمیو

۳. جولیبو برونی، زبان‌شناسی

۴. مسائل زبان‌شناسی: جولیبو برتونی

۵. زبان‌شناسی: [پالادی]

۶. زبان‌شناسی: [سیگاری]

۷. مقاله‌ی «این میزگرد چهارگوش است» کروچه

۸. چند قالب دستورزبانی می‌تواند رجمه داشته باشد؟

۹. کانون‌های اشاعه‌ی نوآوری‌های زبانی در دست سازگاری زبانی

ملی در میان توده‌های بزرگ ملت

۱۰. انواع متفاوت دستورزبان هنجاری

۱۱. دستورزبان‌های تاریخی و هنجاری

۱۲. دستورزبان و فن

۱۳. «مسئله‌ی زبان» معروف

۱۴. مشاهداتی درباره‌ی فرهنگ عامه: جووانی کروچونی

۱۵. مشاهداتی درباره‌ی فرهنگ عامه: «قانون موضوعه» و فرهنگ عامه

۱۶. فرهنگ عامه: «پیشاتاریخ معاصر»

۱۷. فرهنگ عامه: «ترانه‌های عامه»

بخش پنجم: مردم، ملت و فرهنگ
(ترجمه‌ی محمود متحد)

۲۷۳	مقدمه
۲۷۷	۱. ربط مسائل
۲۸۲	۲. ادبیات عامه‌پسند. فرم و محتوا
۲۸۷	۳. مفهوم «ملی-مردمی»
۲۹۵	۴. بررسی گرایش‌های اخلاقی و فرهنگی و علایق رایج در محافل ادبی
۳۰۱	۵. بررسی شکل‌گیری تاریخی روشن‌فکران ایتالیایی
۳۰۱	۶. اومانیزم رنسانس [۱]
۳۰۲	۷. اومانیزم رنسانس [۲]
۳۰۶	۸. اومانیزم رنسانس [۳]
۳۰۸	۹. رنسانس
۳۲۵	۱۰. قرن شانزدهم
۳۲۶	۱۱. سرشت غیرملی-مردمی ادبیات ایتالیا
۳۲۷	۱۲. رمان‌های فلسفی، اتوبیایی و غیره
۳۲۹	۱۳. منابع ثانوی: «اتوبیاه‌ها» و رمان‌های به اصطلاح «فلسفی»
۳۳۳	۱۴. مراحل زندگی عمیقاً جمعی و واحد در سیر تحول مردم ایتالیا
۳۳۷	۱۵. جنبه‌های مردمی ریسورجیمنتو: داوطلبان و مسارک مردمی
۳۳۸	۱۶. تلقی‌هایی از ریسورجیمنتو [۱]
۳۳۹	۱۷. تلقی‌هایی از ریسورجیمنتو [۲]
۳۴۱	۱۸. جوهرتی و ژاکوبینسم
۳۴۴	۱۹. شکل‌گیری و گسترش بورژوازی تازه‌ی ایتالیا
۳۴۵	۲۰. اوگو فوسکولو و لفاظی ادبی ایتالیایی
۳۴۶	۲۱. آلفردو اوربانی
۳۴۷	۲۲. فرهنگ ملی ایتالیا
۳۵۲	۲۳. فرهنگ تاریخی فرانسه و ایتالیا
۳۵۵	۲۴. بالزاک

- ۳۵۷ ۲۵. ژولین بندا
۳۶۱ ۲۶. امانوئل برل
۳۶۳ ۲۷. خوانندگان و ادبیات ایتالیا
۳۶۴ ۲۸. درباره‌ی ادبیات ایتالیا: [جی. آ. بورجسه]
۳۶۶ ۲۹. [ایتالیایی‌ها و رمان]
۳۶۷ ۳۰. لوئیجی کاپوآنا
۳۷۰ ۳۱. جریان‌های فرهنگی ایتالیا: جووانی چنا
۳۷۳ ۳۲. ساء بوئی
۳۷۴ ۳۳. ادبیات عامه‌پسند: [جوزپه اونگارتی]
۳۷۵ ۳۴. [مردم «-» و اندگان]
۳۷۶ ۳۵. [روشن‌فکران و ادبیات]
۳۷۸ ۳۶. رضایت از دست‌یاز «-» واصل
۳۷۹ ۳۷. [بوروکرات‌ها]
۳۸۰ ۳۸. [انریکو توووز]
۳۸۱ ۳۹. آنتونیو فرادیتو
۳۸۲ ۴۰. امریکایی‌گرایی: [بیت]
۳۸۴ ۴۱. امریکایی‌گرایی: باز هم بیت
۳۸۵ ۴۲. یادداشت‌هایی درباره‌ی فرهنگ امریکایی
۳۸۶ ۴۳. انگلیسی‌ها و مذهب
۳۸۷ ۴۴. روشن‌فکران: یادداشت‌هایی درباره‌ی فرهنگ انگلیسی [۱]
۳۹۱ ۴۵. روشن‌فکران: یادداشت‌هایی درباره‌ی فرهنگ انگلیسی [۲]

بخش ششم: مانزونی

(ترجمه‌ی احمد شایگان)

مقدمه

۳۹۵

۳۹۸

۴۰۲

۱. «محبوبیت» تولستوی و مانزونی

۲. نگرش به مردم در نامزدها

۴۰۴

۳. «خرده پاه»

۴۰۵

۴. مانزونی و «خرده پاه»

۴۰۶

۵. ادبیات عامه پسند: مانزونی

۴۰۸

۶. [طعنه]

بخش هفتم: اخلاق پدر برشانی

۴۱۳ (ترجمه‌ی محمود متحد)

مقدمه

۴۱۸

۱. اخلاق پدر برشانی

۴۲۶

۲. درسل

۴۲۶

۳. اوگواوئی و یی. ریمان

۴۳۰

۴. پانتسینی

۴۳۱

۵. جووانی پاپینی

۴۳۸ (ترجمه‌ی فیروزه مهاجر)

۶. جوزپه پرتسولینی

۴۴۲

۷. کورتسیو مالاپارته

۴۴۷

۸. لوکا بلترمی (پولیفیلو)

۴۴۸

۹. لئونیدا رپاچی

۴۵۰

۱۰. جووانی آنسالدو

۴۵۱

۱۱. ادبیات جنگ

۴۵۴

۱۲. فرهنگستان ده نفری

۴۵۶

۱۳. «لافیه رالته راریا»

۴۵۷

۱۴. جنبش نوجوتوی بُتیمپلی

۴۵۸

۱۵. «نوجتیسمو» و «آبرکشور»

۴۶۰ (ترجمه‌ی حسن مرتضوی)

۱۶. آبرشهر و آبرروستا

۴۶۱

۱۷. یاهی یر، رایموندی و پرودون

۴۶۳

۱۸. [انریکو کوزادینی]

۴۶۳

۱۹. آردنگو سوفیچی

۴۶۴

۲۰. کاردارلی و «لاروندا»

- ۴۶۵ ۲۱. ابولهلول بدون معما
 ۴۶۶ ۲۲. تصویر دهقان ایتالیایی
 ۴۶۷ ۲۳. «هنر کاتولیکی»
 ۴۶۹ ۲۴. نویسندگان «به اصطلاح» کاتولیک
 ۴۷۰ ۲۵. برونو چیکونیانی
 ۴۷۲ ۲۶. آلساندرو لوتسیو
 ۴۷۳ ۲۷. [بحث‌های بی حاصل]

بخش هشتم: ادبیات عامه‌پسند
 (ترجمه‌ی حسن مرتضوی)

مقدمه

- ۴۷۹ ۱. تأثیر داستان‌های دنباله‌ار عاشقانه‌ی فرانسه
 ۴۸۴ ۲. «جذاب»
 ۴۸۶ ۳. [نظر کارلو لیناتی درباره‌ی «جذاب»]
 ۴۸۸ ۴. رمان‌های دنباله‌دار
 ۴۸۹ ۵. [قهرمان‌های ادبیات عامه‌پسند]
 ۴۹۰ ۶. گئورین مسکینو
 ۴۹۱ ۷. اسپار تاکو، اثر رافائلو جووانیولی
 ۴۹۳ ۸. [نظر آلدو سورانی درباره‌ی ادبیات عامه‌پسند]
 ۴۹۴ ۹. خاستگاه مردمی «آبرانسان»
 ۴۹۷ ۱۰. انواع گوناگون رمان عامه‌پسند
 ۵۰۲ ۱۱. محبوبیت ادبیات ایتالیا
 ۵۰۷ ۱۲. [گرایش‌های پوپولیستی]
 ۵۰۸ ۱۳. نمایشگاه کتاب
 ۵۰۹ ۱۴. تناثر و رمان عامه‌پسند
 ۵۱۰ ۱۵. آمارها
 ۵۱۱ ۱۶. ژول ورن و رمان علمی-جغرافیایی
 ۵۱۳

- ۵۱۵ ۱۷. رمان کاراگاهی [۱]
 ۵۱۷ ۱۸. رمان کاراگاهی [۲]
 ۵۲۳ ۱۹. ریشه‌های فرهنگی رمان دنباله‌دار
 ۵۲۴ ۲۰. آندره موفله درباره‌ی رمان دنباله‌دار
 ۵۲۶ ۲۱. [زندگی‌نامه‌های داستانی]
 ۵۲۶ ۲۲. برداشت اُبرایی از زندگی
 ۵۲۷ ۲۳. ادبیات عامه‌پسند: [اُبرا]
 ۵۲۹ ۲۴. بیات عامه‌پسند: سلیقه‌ی اُبرایی
 ۵۳۰ ۲۵. سخن رانی، گفت‌وگو، فرهنگ

بخش نهم: روزنامه‌نگاری

(ترجمه‌ی حسن مرتضوی)

- ۵۳۹ مقدمه
 ۵۴۴ ۱. درون‌مایه‌های فرهنگی: بصری، آیدئولوژیک
 ۵۴۶ ۲. روشن‌فکران ایتالیا
 ۵۵۸ ۳. انواع گاه‌نامه: ذوق‌ورزی و انضباط
 ۵۶۰ ۴. انواع گاه‌نامه: هستی‌تکاملی‌نهایی
 ۵۶۲ ۵. انواع گاه‌نامه: [اطلاعات انتقادی]
 ۵۶۳ ۶. روزنامه‌نگاری: سال‌نامه‌ها
 ۵۶۴ ۷. روزنامه‌نگاری: خوانندگان
 ۵۶۵ ۸. روزنامه‌نگاری: جنبش‌ها و مراکز فکری
 ۵۶۷ ۹. روزنامه‌نگاری: انواع گاه‌نامه [نمود ظاهری]
 ۵۶۹ ۱۰. روزنامه‌نگاری: انواع گاه‌نامه: [آموزش سیاسی]
 ۵۶۹ ۱۱. [روزنامه‌نگاری یک پارچه]
 ۵۷۱ ۱۲. [انواع روزنامه]
 ۵۷۴ ۱۳. انواع گاه‌نامه
 ۵۸۳ ۱۴. [انواع گاه‌نامه: نشریات اخلاقی]

۱۴ برگزیده‌ی نوشته‌های فرهنگی آنتونیو گرامشی

۵۸۵

۱۵. سال‌نامه‌ها و سال‌نماها

۵۸۶

۱۶. [کاتانتو]

۵۸۷

۱۷. مقالات اصلی و ترجمه‌ها

۵۸۷

۱۸. ستون‌های علمی

۵۸۹

۱۹. مدارس روزنامه‌نگاری

www.ketab.ir

یادداشت ناشر متن انگلیسی

ترجمه‌ی حسن مرتضوی

تقسیم این مجلد به هشت بخش، معیار ما برای گزینش و نظم و ترتیب آن‌ها نیاز به توضیحاتی دارد. بخش یکم «فرهنگ پرولتاریایی» از مقالاتی تشکیل شده که از ویراست‌های گوناگون این یازده نوشته‌های اولیه‌ی گرامشی انتخاب شده است. سه جلد نخست ویراست انتشارات هشت‌جلدی، مجموعه‌ای با عنوان آثار ۱۹۳۳-۱۹۲۶^۱، که از سوی انتشارات این مؤسسه در تورین انتشار یافت؛ در بخش‌های دیگر از ویراست‌های قدیمی استفاده کرده‌ایم. مطالب بخش نخست دقیقاً بر مبنای ترتیب زمانی تنظیم نشده‌اند. در عوض، به سه قسمت تقسیم شده که آن‌ها نیز بنا به درون‌مایه‌ی شان به بخش‌های فرعی تقسیم شده‌اند. در این جا هدف این بود که بخشی را ارائه کنیم که گستره و علایق عمده‌ی نوشته‌های فرهنگی اولیه‌ی گرامشی را نشان دهد.

هشت بخش باقی‌مانده، که همگی شامل نوشته‌هایی است که از زندان‌های زندان‌گزیده شده‌اند، مسائل مهم‌تری را از نظر گزینش و گروه‌بندی مطرح می‌کنند. گرامشی برخی از نخستین دست‌نویس‌های یادداشت‌های خود را در سال‌های ۱۹۳۱-۱۹۳۳ در زندان توری و ۱۹۳۴-۱۹۳۵ در درمان‌گاه فورمیا بازنویسی کرد (به مقدمه‌ی عمومی نگاه کنید). معمولاً نسخه‌های دست‌نویس

دوم یادداشت‌ها را یا در دسته‌های بزرگ‌تر و از لحاظ مضمون منسجم‌تر تنظیم می‌کنند، یا در «دفترهای ویژه» ای درباره‌ی درون‌مایه‌ی خاص - مانند ریسورجیمنتو^۱، امریکایی‌گرایی و فوردیسم و غیره. در حالی که برخی از این دفترهای ویژه وحدت مضمونی متمایزی دارند، دو دفتر که گرامشی به ادبیات اختصاص داده بود (دفتر ۲۱، «ادبیات عامه‌پسند»، و دفتر ۲۳، «نقد ادبی») واجد این خصوصیت نیستند. در آن‌ها رشته‌هایی از مطالب با مضمون‌های متنوعی هست می‌شود، گاهی بین دو دفتر ارجاع درون‌متنی وجود دارد و گاهی دفتری دیگر. مثلاً آن دو را از هم جدا می‌کند. علاوه بر این، یادداشت‌های بسیاری درباره‌ی ادبیات در نخستین و تنها نسخه باقی‌مانده بود که میان دفترهای متفرقه‌ی کتابچی تراکنده شده بودند. با توجه به این جنبه‌های متن اولیه، به وضوح ناممکن به کار ای ترجمه‌ی کنونی با دیدگاه مضمون‌بنیادش، نظم و ترتیب یادداشت‌ها را براساس سبای ویراست انتقادی چهارجلدی والناتینو جزاتانا^۲ با عنوان دفترهای زندان^۳ از سارات اینائودی، تورین ۱۹۷۵ (از این پس به اختصار با حرف Q نشان داده می‌شود)، تکرار دهیم. در عوض راهنمای ما نظم و ترتیب مورد استفاده در نخستین ویراست‌های اینائودی توسط فلیچه پلاتونه (شش جلدی، تورین ۱۹۴۸-۱۹۵۱). ریزه‌ی ادبیات و حیات ملی^۴ (۱۹۵۰)، که از این پس با حروف اختصاری LVN نشان داده می‌شود)، بود که بیش‌تر یادداشت‌ها در بخش دوم تا هشتم این مجلد با آن منطبق است. پلاتونه عموماً یادداشت‌های مربوط به ادبیات را با همان عناوینی که گرامشی در دست‌نوشته‌اش آورده بود منظم کرد (مثلاً «ادبیات عامه‌پسند»، «اخلاف پدر برشانی»، «سرشت غیرملی-مردمی ادبیات ایتالیا»)، و شماری از یادداشت‌های بدون عنوان را که از لحاظ مضمون همگون بودند به آن‌ها افزود. بعدها جولیانو

۱. Risorgimento. رنسانس ایتالیایی؛ جنبش آزادی و تجدید حیات سیاسی و وحدت ایتالیا از ۱۷۵۰ تا ۱۸۷۰، با معنای لغوی «رستاخیز» - م.

۲. Valentino Gerratana

۳. Quadreni del carcere

۴. Letteratura e vita nazionale

مانا کوردا در گلچینی ادبی با عنوان مارکسیسم و ادبیات^۱ (ریونیتی، رم ۱۹۷۵) نه تنها به ادبیات و حیات ملی (LVN) برای طرح پایه‌ای خود تکیه کرد، بلکه متن‌های فرهنگی را از برخی مجلدات دیگر پلاتونه - و بدون ذکر نام - از نوشته‌های اولیه در میان آن‌ها گنجانده. ما تا نقطه‌ی معینی از نظم و ترتیب این دو ویراست پیروی کرده‌ایم، و در همان حال بنا به دلایل مضمونی تغییراتی در تقسیم‌بندی، ساخت و نظم درونی بخش‌ها داده‌ایم. با این همه، همه‌ی ترجمه‌ها از ویراست دفترهای زندان (Q) است.

بخش دوم «مسائل نقد» متکی بر نخستین پاره از دفتر ۲۳ در ویراست دفترهای زندان (Q) است و یادداشت‌های دیگر، درباره‌ی روش و درباره‌ی کروچه، از جای دیگر، به آن افزوده شده است. باقی‌مانده‌ی دفتر ۲۳ کوتاه‌شده تا هسته‌ی بخش هفتم «انقلاب و ریرشانی» را با یادداشت‌های دیگری در همین مضمون عمده تشکیل داده است. بخش هشتم «ادبیات عامه‌پسند» متکی بر دفتر ۲۱ است که دست‌نویس‌های منفرد با نام اد - که خود گرامشی غالباً بر آن‌ها عنوان «ادبیات عامه‌پسند» نهاده بود - به آن افزوده شده‌اند. یادداشت‌های باقی‌مانده از دفترهای ۲۱ و ۲۳ با شماری از یادداشت‌های دیگر - عمدتاً دست‌نویس‌های منفردی که گرامشی بر آن‌ها عنوان «روشن‌فکران ایتالیایی» یا «سرشت غیرملی - مردمی» نهاده بود - ترکیب شده‌اند و به عنوان پنجم «مردم، ملت و فرهنگ» را به وجود آورده‌اند که نه با دفتر ویژه‌ای متبوع است و نه با مجموعه‌ی محدودی از یادداشت‌ها که با نظم و ترتیب خود گرامشی تدوین شده‌اند. اما به نظر می‌رسد که بخش پنجم از لحاظ مضمون مجموعه‌ای قابل توجیه باشد و با طرح اولیه‌ی بخش دوم ادبیات و حیات ملی (LVN) ارتباط دارد. دیگر بخش‌ها از لحاظ نظم و ترتیب با مشکلات کم‌تری روبه‌رو بودند. در بخش چهارم «زبان، زبان‌شناسی و فرهنگ عامه» از دو دفتر خاص (دفترهای ۲۹ و ۲۷) به عنوان هسته‌ی اصلی استفاده شده است و دست‌نویس‌های مرتبط دیگری آن را تکمیل

کرده‌اند، و به همین ترتیب بخش نهم («روزنامه‌نگاری») از دفتر ۲۴ تشکیل شده است. بخش سوم («پیراندِلُو») و ششم («مانزونی») با بخش‌های متمایزی در طرح اولیه‌ی گرامشی منطبق نیست، اما به نظر می‌رسد که سرشت تک‌نگاری یادداشت‌ها درباره‌ی این دو نویسنده، جدایی این دو بخش را از هم توجیه کند. به هر حال، پیوندهایی که آن‌ها با مجموعه یادداشت‌های دیگر برقرار می‌کنند، نسبتاً روشن است و ماکوشیده‌ایم آن‌ها را با قرارداددن در بخش‌ها مورد تأکید قرار دهیم. بنابراین، یادداشت‌های مربوط به مانزونی بین یادداشت‌های مربوط به سرشت نیرمان-مردن ادبیات ایتالیا و یادداشت‌های مربوط به «برشانیسم»^۱ در بخش مربوط به ادبیات ایتالیا قرار گرفته است؛ یادداشت‌های مربوط به پیراندِلُو به دنبال یادداشت‌های بخش درباره‌ی نیروهای مدافع تغییر درون فرهنگ ادبی مدرن آمده است. در اوراق تمامی موارد، تقسیم یادداشت‌ها به بخش‌ها را باید موقتی تلقی کرد نه قطعی. رهای مضمون‌بنیاد ما با مرزهای واقعی در متن اصلی گرامشی فقط انطباق تقریبی دارد؛ ترسیم چنین مرزهایی عمدتاً این قصد عملی را داشته که با رهیافتی قابل کنترل به شبکه‌ی پیچیده‌ی نوشته‌های فرهنگی گرامشی پرداخته شود.

هر کدام از یادداشت‌های دفترهای زندان - بخش‌های دوم تا نهم عنوان مجزایی دارد. این عنوان‌ها عنوان‌های اصلی گرامشی هستند (معمولاً همراه با بخش عمومی - مثلاً «ادبیات عامه‌پسند» - حذف شده‌اند) به این نای زمانی که درون دو قلاب قرار می‌گیرند که نشانه‌ی آن است که این عنوان‌ها این است که ما یا ویراستاران پیشین انتخاب کرده‌اند، یا به این دلیل که گرامشی عنوانی برای آن یادداشت انتخاب نکرده، یا از آن رو که فقط از عنوان عمومی بدون عنوان خاص استفاده کرده بود - از این قلاب‌ها درون متن برای مشخص کردن افزوده‌های ویراستاری استفاده شده است. هر یادداشت هم چنین حاوی شماره‌ی دفتری است که به دنبال آن شماره‌ی بند (یعنی یادداشت) آمده است. این شماره‌ها که با Q

همراه شده‌اند، با شماره‌های ویراست انتقادی جراتانا منطبق است، نه با شماره‌های دفترهای قدیمی به شکل اعداد رومی که در صفحات فهرست ویراست پلاتونه به کار رفته بود و اکنون Q جایگزین آن شده است. انتخاب و نظم و ترتیب متون را دو ویراستار به اشتراک انجام داده‌اند. مقدمه‌ی عمومی را جفری نوول-اسمیت و مقدمه‌های بخش‌ها را دیوید فورگاکس نوشته است.^۱

۱. پانویس‌های توضیحی متن، جز آن‌هایی که با نشانه‌ی «سم» (مترجم فارسی) آمده، همگی از ویراستاران است.